

A photograph of a man working in a greenhouse. He is crouched down, tending to a dense row of green plants with small pink flowers. The greenhouse has a curved metal frame and a translucent plastic covering. In the background, more plants and the structure of the greenhouse are visible. The lighting is bright, suggesting daytime.

International
Institute of
Social Studies

**GEREGULEERDE
WANTOESTANDEN:
ARBEIDSMIGRANTEN
IN DE NEDERLANDSE
LANDBOUW**

8 oktober 2020
20:00-21:30

live vanuit Grand Café Utopie

Programma

- 20:00 **Welkom** - Inge Hutter, rector ISS
- 20:05 **Keynote** - Jaap Uijlenbroek, Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten
- 20:15 **Brief** - Daniel Waszczyk, FNV
- 20:20 **Studie & beleidsaanbevelingen** - Karin Astrid Siegmann & Julia Quaedvlieg, ISS
- 20:40 **Commentaar** door
 - Natalia Cremers, FNV
 - Arjan de Klerk, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 - Wim van den Boomen, LTO Nederland
 - Hanny van Geel, Toekomstboeren / La Via Campesina Europa
- 21:00 Pauze
- 21:10 **Q&A**
- 21:30 **Informeel follow-up**

The Erasmus logo, featuring a stylized, handwritten-style script of the word "Erasmus" in black.

FNVMAGAZINE

MAGAZINE VOOR LEDEN VAN FNV AGRARISCH GROEN

**DANIEL WASZCZYK WINT FNV
DOORZETTERSBOKAAL**

“In veel gevallen dienen de werknemers als betalers van deze woonplaatsen.” Daniel Waszczyk, kaderlid FNV

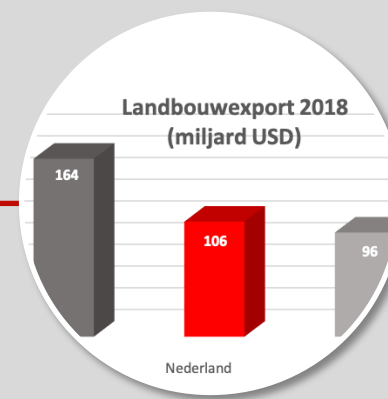

Van gereguleerde wantoestanden naar eerlijk werk in de landbouw

Karin Astrid Siegmann & Julia Quaedvlieg
8 oktober 2020

Migrantenarbeiders in
de agrarische sector:
essentieel werk, maar
precaire
omstandigheden

Nederland
grote
agrarische
exporteur op
wereldniveau

Migranten 1/3
tot 1/2 van
arbeidskrachten
in landbouw

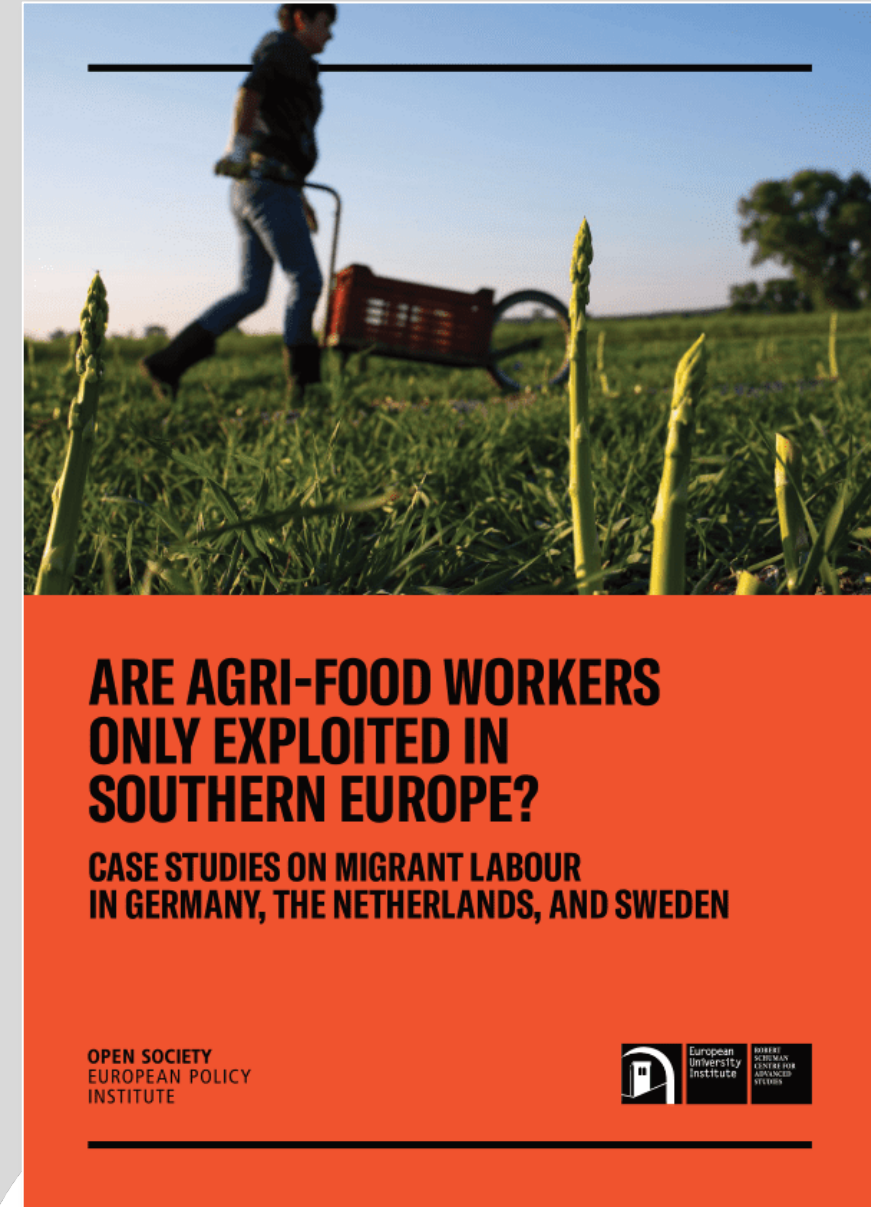
Coronacrisis
maakt onmisbare
rol van
arbeidsmigranten
zichtbaar

Paradox: hoge productiviteit &
lage standards voor migranten

Ezraus

Onze studie

- **Vergelijkende studie:** arbeidsmigranten in de landbouwsector in Noord Europa (Nederland, Duitsland, Zweden)
- Opdracht: **Open Society European Policy Institute** (OSEPI)
- Focus NL studie: arbeidsintensieve **tuinbouw**
- Methodologie: **literatuurstudie & kwalitatieve interviews** met betrokken partijen
- Resultaten
 1. **Rapport** “Are Agri-food Workers only Exploited in Southern Europe?”
 2. Vergelijkend Europese **Policy Brief**
 3. Aanvullende studie “**Covid-19**: Agri-food Systems, and Migrant Labour”
 4. **Beleidsaanbevelingen Nederland**

Flexibele contracten met uitzendbureaus die **gefaseerde rechten** bieden zijn de norm

Zwakke **institutionele** capaciteit **handhaving** door Arbeidsinspectie

Supermarkten oefenen druk uit op telers & indirect op arbeidsmigranten in de vorm van lage lonen & onzekere contracten

Grote **economische** afhankelijkheid van **werkgever** voor arbeid, huur, transport, ziektekostenverzekering

Beperkt bereik **vakbonden** - laag **organisatiegraad** arbeidsmigranten

Potentiële **bondgenoten**, zoals groepen die zich inzetten voor duurzame landbouw, **zwijgen over arbeidsomstandigheden**

*“Ik werk hier al 16 jaar, 11 jaar als uitzendkracht. Meestal heb ik lange uren gewerkt, van 6 uur ‘s morgens tot 6 uur ‘s avonds, soms tot 7 uur. Zeg maar meer dan 12 uur. Ik krijg daarvoor een kale loon, volgens de loon uur vergoeding en geen toeslagen voor het werken op feestdagen, [...] op zaterdagen of zondagen, [of] voor overwerk.”
(male migrant worker from Poland)*

“Als je je mond open doet, dan vlieg je eruit en dan sta je ook zo op straat. Want het een gaat samen met het ander.” (social worker supporting workers who experience labour exploitation)

Marginalisering
arbeidsmigranten in de landbouw

Gebruik van **discours** rondom
voedselzekerheid om inperking van
recht van arbeidsmigranten op veilig
werk te legitimeren

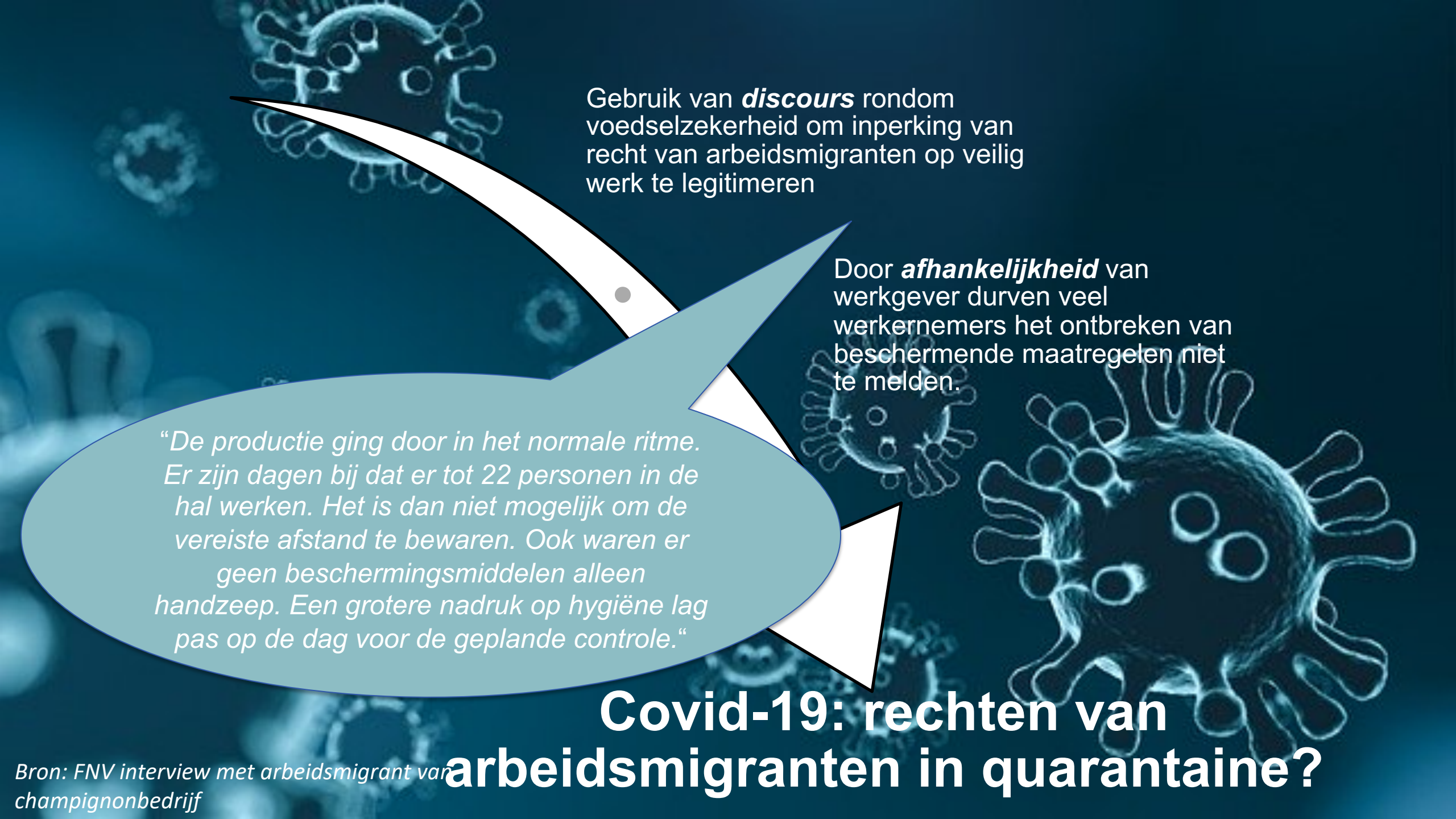
Zwakke **institutionele** positie
verhoogd risico op ontslag en/of
loonkorting in sectoren met minder
vraag (sierteelt in Q1)

Door **afhankelijkheid** van werkgever durven veel
werknemers het ontbreken van beschermende
maatregelen niet te melden.

In combinatie met gesloten grenzen vertaalt zich
ontslag naar stijgend aantal dakloze arbeidsmigranten

Initiatieven benadrukken risico's voor
de volksgezondheid, dit vergroot vaak
afstand tot arbeidsmigranten

**Covid-19: rechten van
arbeidsmigranten in quarantaine?**

Gebruik van **discours** rondom
voedselzekerheid om inperking van
recht van arbeidsmigranten op veilig
werk te legitimeren

Door **afhankelijkheid** van
werkgever durven veel
werknemers het ontbreken van
beschermende maatregelen niet
te melden.

*“De productie ging door in het normale ritme.
Er zijn dagen bij dat er tot 22 personen in de
hal werken. Het is dan niet mogelijk om de
vereiste afstand te bewaren. Ook waren er
geen beschermingsmiddelen alleen
handzeep. Een grotere nadruk op hygiëne lag
pas op de dag voor de geplande controle.”*

Covid-19: rechten van arbeidsmigranten in quarantaine?

Bron: FNV interview met arbeidsmigrant van
champignonbedrijf

**Corona-
crisis...**

**... als
kans?**

Meer collectief
bewustzijn voor
arbeidsomstandig-
heden

Aanjaagteam
Bescherming
Arbeidsmigranten

Groei korte
agrarische
productieketens

Rechten van
arbeidsmigranten
'in quarantaine'

Naar fatsoenlijk werk voor arbeidsmigranten

Meer aandacht
voor het
organiseren van
arbeidsmigranten
bij **vakbonden**

Overheid moet gelijke
rechten garanderen
door

- *Fasering van rechten
van uitzendkrachten te
stoppen
- *Herinvoering
vergunningssysteem
voor uitzendbureaus
- *Versterkte
arbeidsinspectie
dichter bij
arbeidsmigranten

Versterken van de
economische positie

- *Ketenverantwoor-
delijkheid supermarkten
door **publiek-private
samenwerking**
- *samenwerking tussen
kleine boeren &
arbeidsmigranten

Allianties van
arbeidsmigranten
met andere
maatschappelijke
organisaties

- *Duurzame
landbouw,
migranten- en
mensenrechtenorga-
nisaties als
potentiële
bondgenoten
- *Kortere ketens
zorgen voor win-win
voor arbeiders en
natuur

Ezraus

“De werkgevers moeten [bij onze situatie] stilstaan, want de groenbedrijven bestaan dankzij ons. Wij dragen bij aan het voortbestaan van deze groenbedrijven.” (Poolse arbeidsmigrant)

Conclusie

- Herwaardering van de bijdrage van arbeidsmigranten in de Nederlandse landbouw in het publieke debat noodzakelijk

A photograph of a man working in a greenhouse. He is crouched down, tending to a dense row of green plants with small pink flowers. The greenhouse has a curved metal frame and a translucent plastic covering. In the background, more rows of plants and the structure of the greenhouse are visible. The lighting is bright, suggesting daytime.

International
Institute of
Social Studies

**GEREGULEERDE
WANTOESTANDEN:
ARBEIDSMIGRANTEN
IN DE NEDERLANDSE
LANDBOUW**

Dank u wel !

8 oktober 2020

20:00-21:30

live vanuit Grand Café Utopie